

ISSN 2080-7759

Biuletyn
Uniwersalnej **K**lasyfikacji **D**ziesiątnej

R. 7

Nr **3** (39)

Maj-czerwiec **2014** r.

Hasła indeksowe
w kartotece UKD – dział **34** Prawo

Pracownia UKD
Instytut Bibliograficzny
Biblioteka **N**arodowa

Aktualności

1. W dniach 19-20 maja 2014 r. odbyło się dziesiąte spotkanie Zespołu ds. Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej. Spotkanie, dzięki uprzejmości Dyrekcji Biblioteki Politechniki Białostockiej (PB), odbyło się w budynku Centrum Nowoczesnego Kształcenia Politechniki Białostockiej.

W Bibliotece Głównej PB zastosowano wolny dostęp do półek. Zbiory zostały uporządkowane zgodnie z Uniwersalną Klasyfikacją Dziesiątą. Książki w strefach wolnego dostępu są podzielone na 9 działów UKD.

http://biblioteka.pb.edu.pl/mirror_libra/plakat_rozmieszczenia_księgozbioru.pdf

Problematykę wolnego dostępu przedstawiły p. Elżbieta Kierejczuk (kierownik Oddziału Opracowania Zbiorów) oraz p. Elżbieta Mickiewicz (czuwająca nad kartoteką wzorcową UKD, członek Zespołu ds. UKD).

W trakcie spotkania poruszono następujące zagadnienia:

- Dziecko trudne w praktyce klasyfikowania
- Terminologia w praktyce klasyfikowania
- Wpływ przemysłu na środowisko i zdrowie w praktyce klasyfikowania
- Animacja kultury w praktyce klasyfikowania
- Finanse kościelne w praktyce klasyfikowania
- Zagadnienia dotyczące szkoleń w praktyce klasyfikowania
- Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa w praktyce klasyfikowania

2. W „Poradniku Bibliotekarza” nr 5/2014 r. ukazał się artykuł autorstwa Jolanty Hys i Joanny Kwiatkowskiej pt. *Podziały wspólne czasu oraz symbole wyrażające ujęcie historyczne w Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*.

BIULETYN UKD NR 3 (39)

HASŁA INDEKSOWE W KARTOTECE UKD – DZIAŁ 34 PRAWO

I. 34 Prawo – odpowiedniki słowne – pole 153 \$j

- **Odpowiedniki słowne do symboli prostych, np.:**

153 **\$a 342.71 \$j** Obywatelstwo. Narodowość. **\$k** Prawa i obowiązki obywateli. Bezpaństwowcy. Prawa polityczne cudzoziemców

153 **\$a 346.52 \$j** Rachunkowość podmiotów gospodarczych

153 **\$a 349.2 \$j** Prawo pracy

- **Odpowiedniki słowne do symboli rozwiniętych**

Generalia, np.:

153 **\$a 34(438) \$j** Prawo polskie

153 **\$a 342.4(430) \$j** Konstytucja niemiecka

Poszczególne gałęzie prawa, np.:

153 **\$a 343(438) \$j** Prawo karne w Polsce

153 **\$a 347(44) \$j** Prawo cywilne we Francji

Terminy bez konotacji prawnej uzupełnione o wyrażenie „w prawie...”, np.:

153 **\$a 342.51(438) \$j** Władza państwowa (wykonawcza) w prawie polskim. Rząd w prawie polskim

153 **\$a 342.727(4-191.2-11) \$j** Wolność myśli i słowa w prawie Europy Środkowo-Wschodniej

153 **\$a 347.235(410) \$j** Własność gruntów w prawie angielskim. Nieruchomości w prawie angielskim

153 **\$a 347.764(4-67) \$j** Ubezpieczenia w prawie Unii Europejskiej

153 **\$a 347.771.78(438) \$j** Wzornictwo przemysłowe w prawie polskim

Terminy o konotacji prawnej (np. przestępstwa, sądownictwo, więziennictwo, przepisy, postępowanie) bez wyrażenia „w prawie...”, np.:

- 153 **\$a 340.1(438) \$j** Praworządność w Polsce
- 153 **\$a 342.56(438) \$j** Władza sądownicza w Polsce
- 153 **\$a 343.533(438) \$j** Przestępstwa przeciw własności przemysłowej, intelektualnej i artystycznej w Polsce
- 153 **\$a 343.81/.84(47+57) \$j** Zakłady karne w Rosji, ZSRR
- 153 **\$a 347.5(438) \$j** Odpowiedzialność pozaumowna w Polsce

II. 34 Prawo – odpowiedniki słowne – pole 753 \$a

Odpowiedniki słowne podane są w indeksie w porządku alfabetycznym, w tak zwanym systemie gniazdowym, który polega na tym, że wszystkie wielowyrazowe odpowiedniki słowne, w których występuje ten sam rzeczownik lub przymiotnik uznany za wyraz hasłowy indeksu, umieszczone są w słowniku alfabetycznie pod tym wyrazem i tworzą razem gniazdo¹.

Struktura hasła przedmiotowego w indeksie na pierwszym miejscu eksponuje nazwę przedmiotu treści. Następne elementy hasła w formie określników reprezentują nazwy klas nadrzędnych poprzedzających w łańcuchu klasyfikacyjnym klasę, do której kieruje hasło. Struktura hasła indeksowego pozwala więc zidentyfikować aspekt, w którym przedstawiony jest pewien przedmiot reprezentowany przez określony symbol², np.:

Rodzina – prawo

Rodzina – przemoc domowa – opieka społeczna

Rodzina – przestępstwa przeciw rodzinie

W polu 753 **\$a** stosuje się określnik – prawo, np.:

- 153 **\$a 347.7 \$j** Prawo handlowe. Prawo spółek
- 753 **\$a** Handel - prawo
- 753 **\$a** Komis - prawo
- 753 **\$a** Prawo handlowe
- 753 **\$a** Prawo spółek
- 753 **\$a** Spółki - prawo

¹ O. Ungurian. *Wprowadzenie do uniwersalnej klasyfikacji dziesiętnej*. Warszawa: Wydawnictwo Komunikacji i Łączności, 1970, s. 135.

² B. Sosińska-Kalata. *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna. Podręcznik*, Warszawa: Wydawnictwo SBP, 1993, s. 81.

W przypadku terminów wieloznacznych wskazuje się na poszczególne gałęzie prawa, np.:

- 153 **\$a 341.231.14 \$j** Prawa człowieka
- 753 **\$a** Prawa człowieka - prawo międzynarodowe

- 153 **\$a 342.7(44) \$j** Prawa podstawowe we Francji. Prawa człowieka we Francji
- 753 **\$a** Prawa człowieka - prawo państwowe - Francja

III. 34 Prawo – odpowiedniki słowne – pole 153 \$k

W kartotece wzorcowej sukcesywnie wprowadzane jest podpole **\$k** w polu 153. Umieszcza się tam odpowiedniki słowne, tzw. Including (zawiera, w tym). W polu 753 **\$a** umieszcza się odpowiedniki słowne zarówno z **\$j** jak i **\$k**, np.:

- 153 **\$a 343.35 \$j** Przeszępstwa przeciw wadzom publicznym. **\$k** Przekupstwo. Łapownictwo. Korupcja. Nadużycie władzy. Naruszenie tajemnicy służbowej. Przeszępstwa podatkowe, skarbowe
- 753 **\$a** Korupcja - przeszępstwo
- 753 **\$a** Łapownictwo
- 753 **\$a** Nadużycia funkcji publicznej
- 753 **\$a** Nadużycia władzy
- 753 **\$a** Podatek - przeszępstwo podatkowe
- 753 **\$a** Przekupstwo
- 753 **\$a** Przeszępstwa i wykroczenia skarbowe
- 753 **\$a** Przeszępstwa podatkowe
- 753 **\$a** Przeszępstwa skarbowe
- 753 **\$a** Tajemnice służbowe - naruszenie
- 753 **\$a** Władza - nadużycie władzy

W podpolu **\$k** nie zaznaczamy terytorium obowiązywania prawa, np.:

- 153 **\$a 343.35(438) \$j** Przeszępstwa przeciw wadzom publicznym w Polsce. **\$k** Przekupstwo. Łapownictwo. Korupcja. Nadużycie władzy. Naruszenie tajemnicy służbowej. Przeszępstwa podatkowe, skarbowe
- 753 **\$a** Korupcja – przeszępstwo - Polska
- 753 **\$a** Łapownictwo - Polska
- 753 **\$a** Nadużycia funkcji publicznej - Polska

- 753 \$a Nadużycia władzy - Polska
- 753 \$a Podatek - przestępstwo podatkowe - Polska
- 753 \$a Przekupstwo - Polska
- 753 \$a Przestępstwa i wykroczenia skarbowe - Polska
- 753 \$a Przestępstwa podatkowe - Polska
- 753 \$a Przestępstwa skarbowe - Polska
- 753 \$a Tajemnice służbowe - naruszenie - Polska
- 753 \$a Władza - nadużycie władzy - Polska